

AINO SUOMALAINEN, KIIRA SARASJÄRVI, JENNI LAHTINEN

STUDERANDENS STAD 2019

SAMMANFATTNING

TILL LÄSAREN

Studerandens stad producerar forskningsdata om de studerande i huvudstadsregionen. I undersökningen granskas hur högskolestuderande i huvudstadsregionen ser på boende, stadsplanering, mobilitet och delaktighet. Dessutom utreds erfarenheter av självständiga studier och sysselsättningen av internationella studerande. Datainsamlingen genomfördes våren och sommaren 2019, och forskningsrapporten publicerades i december 2019. Undersökningen är en fortsättning på undersökningen Studerandens stad 2015, som då genomfördes för första gången.

Undersökningen är uppdelad i två delar: en enkät och workshoppar. Denna gång gjordes undersökningen mer omfattande än 2015, genom att den utöver enkäten också omfattade workshoppar. Enkäten skickades i april 2019 till 1541 studerande, varav 594 svarade på enkäten. Enkäturvalet baserar sig på Studentbarometern som genomfördes samma vår. Studentbarometerns respondenter och personer som hör till målgruppen tillfrågades om de gav lov att en inbjudan till enkäten Studerandens stad skulle få skickas till dem. Teman för enkäten är boende, mobilitet och delaktighet. I slutet av enkäten fanns också en kartdel där respondenterna fick anteckna svaren på kartan.

I undersökningen ingår utöver enkäten också workshoppar som genomförts inom två olika teman: självständiga studier för högskolestuderande samt sysselsättning av internationella högskolestuderande.

I denna sammanfattning presenteras delar av varje tema i undersökningen. Du kan ta del av forskningsrapporten på adresserna

<https://www.otus.fi/julkaisu/opiskelijan-kaupunki-2019/>
och <https://worldstudentcapital.fi/tutkimus/>

I undersökningen har deltagit: World Student Capital – pääkaupunkiseudun opiskelijat ry., Esbo stad, Helsingfors stad, Vanda stad, Aalto-universitetet, Hanken Svenska handelshögskolan, Helsingfors universitet, Aalto Universitetets Studenkår AUS, Haaga-Helias studentkår Helga, Studentkåren vid Helsingfors universitet, HUS Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta, Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta Laurea, Metropolian ammattikorkeakoulun opiskelijakunta METKA, 3AMK (Haaga-Helian, Laurea ja Metropolian strateginen liittouma), Hoas, HST

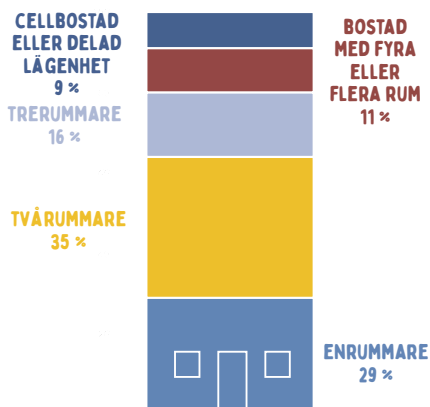
Utgivare: Forskningsstiftelsen för studier och utbildning Otus sr, Lappbrinken 2 00180 Helsingfors, www.otus.fi
Aino Suomalainen, Kiira Sarasjärvi, Jenni Lahtinen, Johanna Penttilä. Layout: Maro Järvinen 2019

BOENDE

I enkäten om boende granskas till exempel respondenternas boendeformer och de mest populära bostadsorterna, boendekostnader, bostadslöshet och diskriminering på hyresmarknaden, boendevärden och föreställningar.

Hyresboende är den vanligaste boendeformen bland respondenterna (79 % av respondenterna). Största delen av de studerande uppgav att de bor antingen i en enrummare (29 %) eller i en tvårummare (35 %). Som den bostadstyp som lämpar sig bäst för den nuvarande livssituationen valde de studerande också antingen enrummare (42 %) eller tvårummare (35 %). Respondenternas månatliga boendekostnader varierar mellan 0 och 2500 euro.

I kartdelen av enkäten frågade man var nya studentbostäder borde byggas. Jämfört

Figur 1. I vilken typ av bostad bor du? n=577.

med föregående gång finns det en ny, tydlig koncentration i Kvarnbäcken, eventuellt i och med den nya yrkeshögskolan. Dessutom har det gjorts många märkningar längs metrobanan till Esbo samt i närheten av campusområden och trafikknutpunkter, såsom Otnäs, Hagalund, Dickursby och Myrbacka.

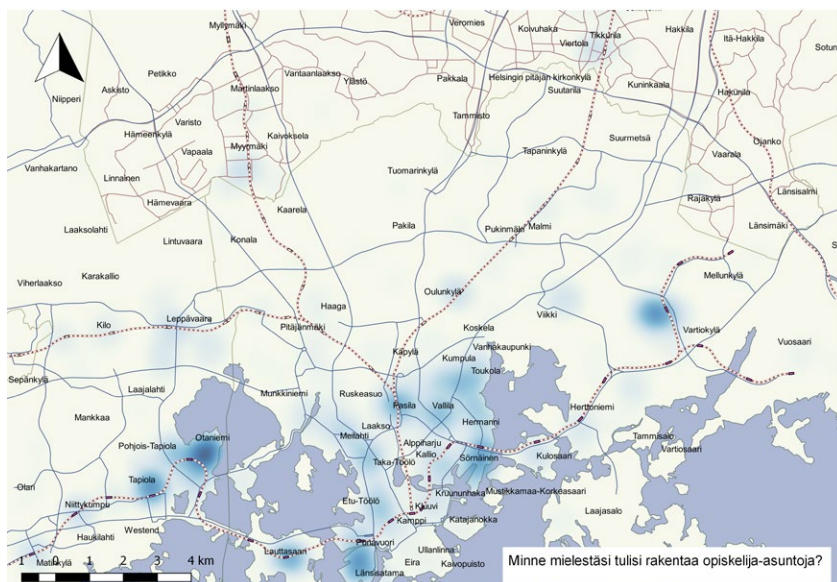
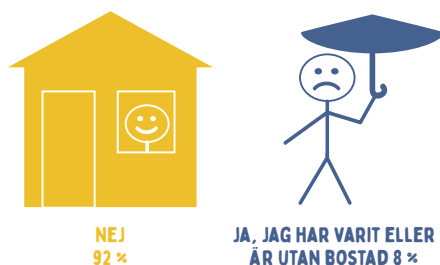

Bild 2. Var borde det enligt dig byggas studentbostäder? Antal svar 621.

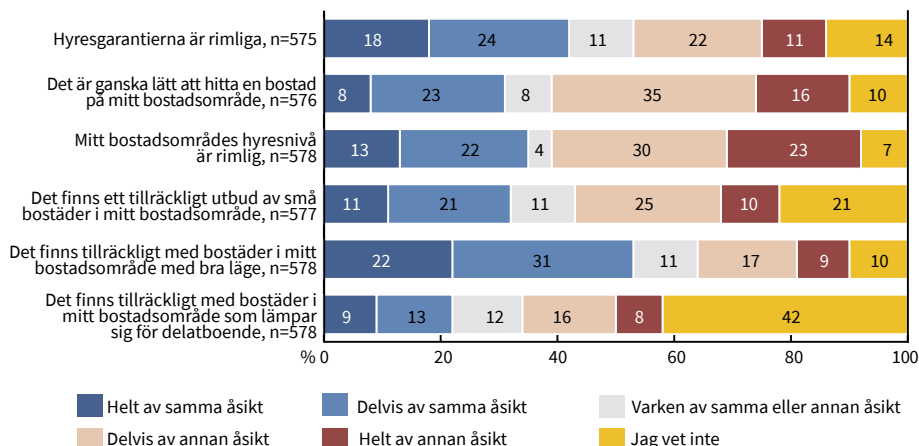
Av dem som besvarade enkäten uppgav 8 procent att de varit hemlösa under studietiden på den egna studieorten. Orsakerna till bostadslösheten hänförde sig till att erhållandet av bostad fördröjdes i samband med att studierna inleddes samt till att hyresförhållandet upphörde av olika orsaker. De studerandes bostadslöshet verkar vara kortvarig (maximalt cirka 1–2 månader). Nästan alla respondenter som upplevt bostadslöshet har inkvarterats hos en vän eller släkting.

Figur 3. Har du under dina studier varit bostadslös på din studieort? n=578.

I enkäten granskades också olika påståenden om bostadssituationen i huvudstadsregionen. Hälften av respondenterna upplever att det är svårt att hitta en bostad i det egna bostadsområdet. Hyresnivån i bostadsområdet delar åsikterna: hälften (53 %) upplever inte att hyresnivån i bostadsområdet är skälig, medan en tredjedel anser att hyresnivån är skälig. Även tillgången på små bostäder i det egna bostadsområdet delar åsikterna: ungefär var tredje respondent är av samma åsikt (31 %) eller av annan åsikt (35 %). På frågan om det finns tillräckligt med bostäder med bra läge

inom det egna bostadsområdet, håller hälften (51 %) med om detta. Respondenterna tillfrågades också om det inom deras bostadsområde finns tillräckligt med bostäder som lämpar sig för kollektivt boende. Ungefär var femte av dem var eniga med påståendet (22 %) eller av annan åsikt (18 %), och 12 % var någonting mitt emellan. Majoriteten av respondenterna (42 %) kunde dock inte uttala sig. När det gäller beloppet av hyresgarantier upplever 42 procent att garantibeloppen är rimliga medan 33 procent är av annan åsikt.

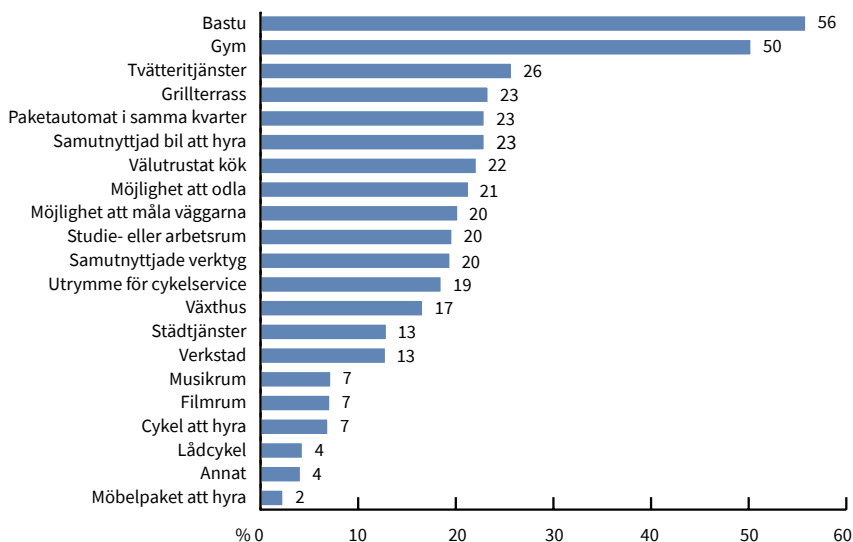
Figur 4. Nedan finns några påståenden gällande bostadssituationen i huvudstadsregionen.

I enkäten granskades olika preferenser för boende. Minienrummare som boendeform väcker intresse: över hälften (53 %) svarade ja på frågan ”Om du bor eller skulle bo ensam, kan du tänka dig att bo i en minienrummare om priset var lämpligt för dig?”.

Bastu och gym är klart populärast när det gäller avgiftsbelagda gemensamma utrymmen eller kringtjänster för boende. Självständiga och privata utrymmen och aktiviteter, såsom användning av bastu och gym, är det som intresserar de studerande – inte sociala utrymmen. Utrymmen och förnödenheter går att dela, men inte nödvändigtvis med avsikten att man gör något tillsammans.

Figur 5. Om du bor eller skulle bo ensam, kunde du tänka dig att bo i en minienrummare om hyran var lämplig för dig? n=575

Figur 6. Vilka av följande gemensamma utrymmen och tjänster skulle du vara intresserad av fastän de skulle öka dina boendekostnader? Du kan välja flera alternativ.

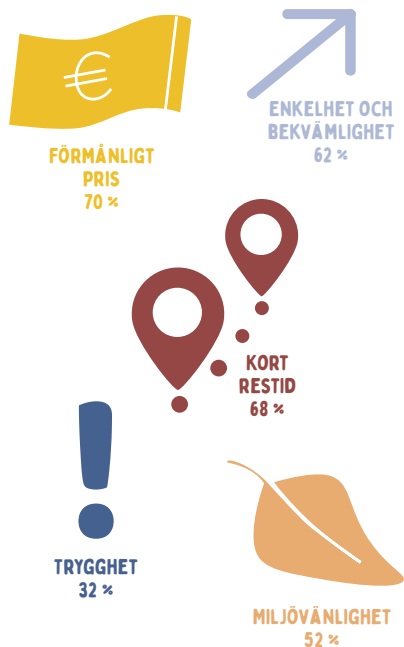
Procentalen anger andelen [Ja=1] respondenter av det totala antalet respondenter för frågan. n=540

MOBILITET

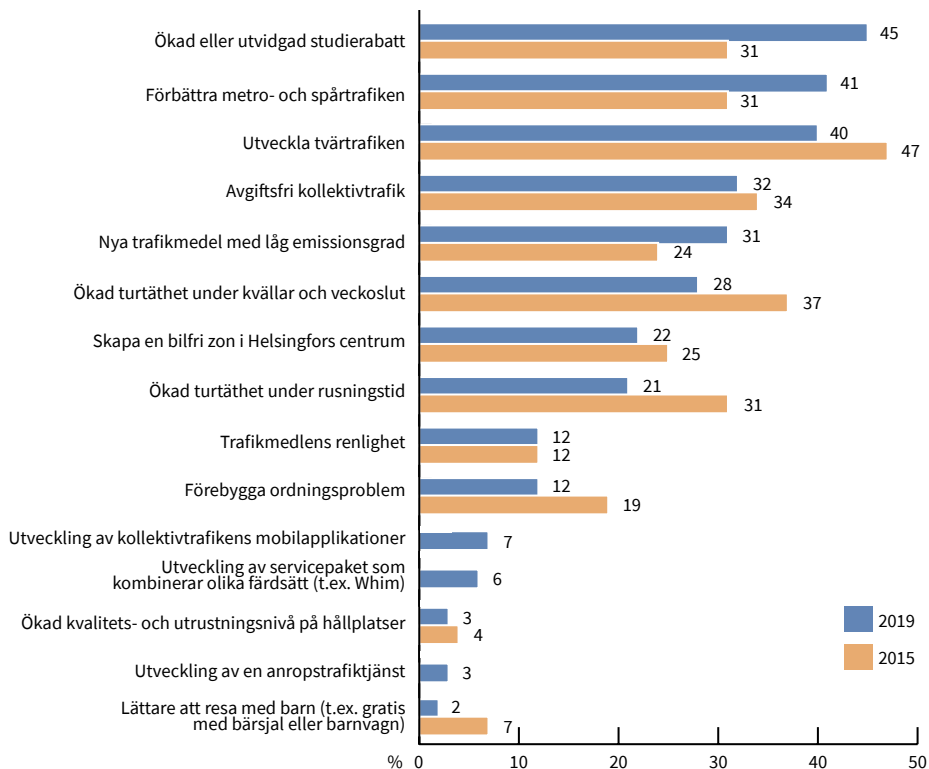
Inom temat mobilitet granskas i stor utsträckning användningen av dagliga mobilitetsformer, såsom kollektivtrafik, cykling och stadsrykling samt bilism.

I årets undersökning kartlades de viktigaste faktorerna i den mobilitet som respondenterna fick välja bland fem alternativ. Förmånligt pris (70 %) valdes ut som den viktigaste faktorn. De näst populäraste var kort restid (68 %), lätthet och bekvämlighet (62 %) samt miljövänlighet (52 %). Den minst viktiga faktorn i mobiliteten är enligt respondenterna säkerhet (32 %).

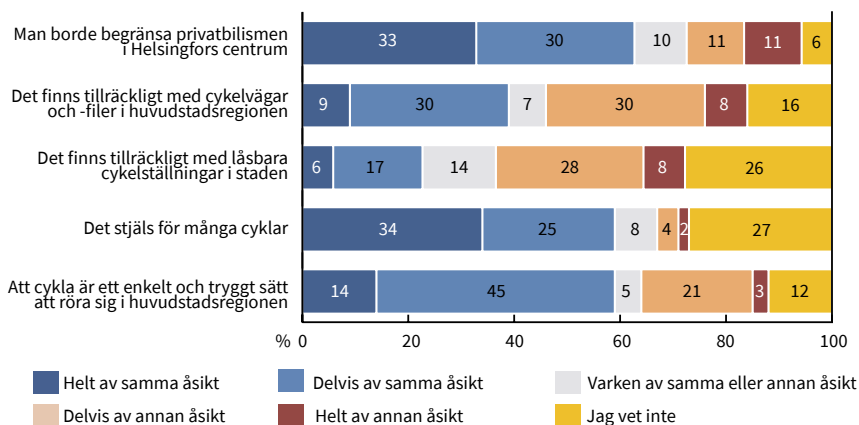
De viktigaste temana när det gäller utvecklingen av kollektivtrafiken var att minska kostnaderna, utveckla trafikförbindelserna och stödja miljön. Nästan hälften (45 %) ansåg att en höjning och utvidgning av studerandebatten är det viktigaste utvecklingsobjektet för kollektivtrafiken, medan knappt en tredjedel (32 %) var för avgiftsfri kollektivtrafik. Förbättringen av metrotrafiken och spårtrafiken fick näst mest röster (41 %) och utvecklandet av den tvärgående trafiken (40 %) tredje mest röster.

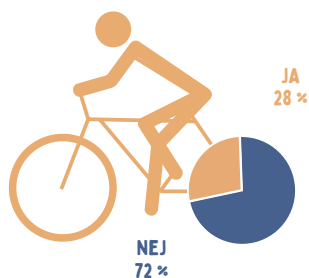
Figur 7. Vilka faktorer är viktiga för dig vad gäller transport? Välj de 1–3 viktigaste. n=578

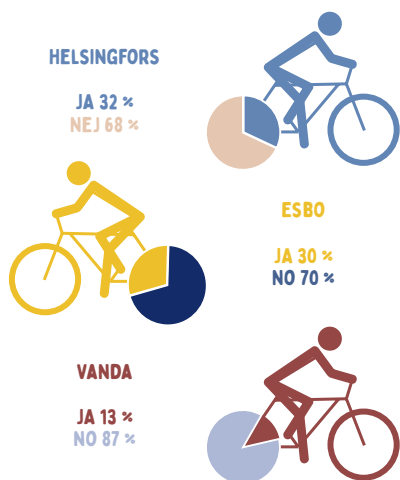
Figur 8. Välj de tre viktigaste målen för att förbättra kollektivtrafiken.
Från det mest populära till det minst populära (2019, 2015).

Figur 9. Nedan anges några påståenden som berör cykling och trafik i huvudstadsregionen.
Ge din åsikt på följande skala. n=578.

Figur 10. Har du använt stadscyklarna?

Figur 11. Har du använt stadscyklarna? Helsingfors-Esbo-Vanda.

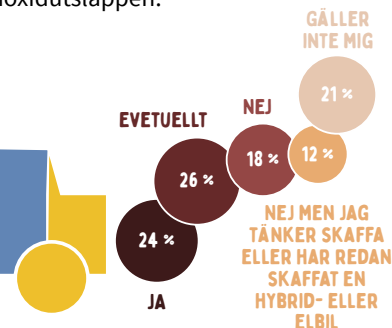

Figur 12. Har du körkort och använder du bil?
n=575

Cykling i huvudstadsregionen anses vara ett relativt tryggt och enkelt sätt att röra sig – 59 procent är av samma åsikt som påståendet och 24 procent är av annan åsikt. Det finns dock behov av att utveckla cyklingen. Till exempel delar antalet cykelvägar och körfält åsikterna bland de studerande: cirka 40 procent upplever att det finns tillräckligt med cykelvägar och körfält, medan 40 procent inte tycker det. Över hälften av respondenterna (63 %) understöder en begränsning av privatbilismen i Helsingfors centrum, medan 22 procent inte håller med om påståendet.

Av respondenterna uppgav 28 % att de använt stadscykel. När stadscyklingen granskades mellan städerna visade det sig att en tredjedel av dem som bor i Helsingfors och Esbo har använt stadscyklar, medan endast 13 procent av respondenterna i Vanda har använt stadscyklar. De flesta av respondenterna upplever att användningen av stadscykel inte har medfört några ekonomiska besparingar. Ändå upplever 67 % att användningen av stadscykel har medfört tidsbesparingar för dem.

Majoriteten av respondenterna (82 %) har körkort, men få använder det dagligen. Var tredje respondent skulle kunna överväga att avstå från privatbilismen för att minska koldioxidutsläppen.

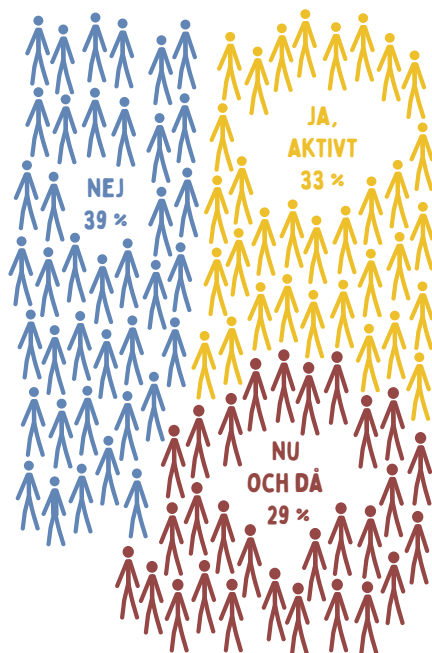
Figur 13. Kunde du avstå från privatbilism för att minska de koldioxidutsläpp som bilar orsakar? n=578

DELAKTIGHET

Som ett nytt tema för den separata enkäten Studerandens stad 2019 valdes delaktighet. Syftet med temat var bland annat att kartlägga hur väl de studerande upplever sig höra till och identifiera sig med olika områden och grupper, till exempel sin bostadsort eller högskola. De studerande tillfrågades också om frågor som gäller beslutsfattande och påverkan både när det gäller påverkan på stadsnivå och påverkan i studiemiljön

Delaktigheten utreddes bland annat med en fråga om gruppdeltaktighet, som kartlägger deltagande i olika sammanslutningars verksamhet. Över hälften av respondenterna (61 %) uppgav att de deltar i någon klubb, organisation, föreningshobbygrupp eller andlig förening, antingen aktivt (33 %) eller ibland (29 %). 39 procent uppgav att de inte deltog i någon av de ovan nämnda verksamheterna.

Studerandeorganisationerna ses som ett bra sätt att påverka frågor som gäller den egna högskolan eller studieområdet: över hälften av respondenterna upplever att de genom att delta i

Figur 14. Deltar du i någon klubbs, organisations, förenings, hobbygrupps eller andlig förenings verksamhet (t.ex. studerandeorganisation, idrottsförening, boendeförening, parti, församling, frivilligverksamhet)? n=577

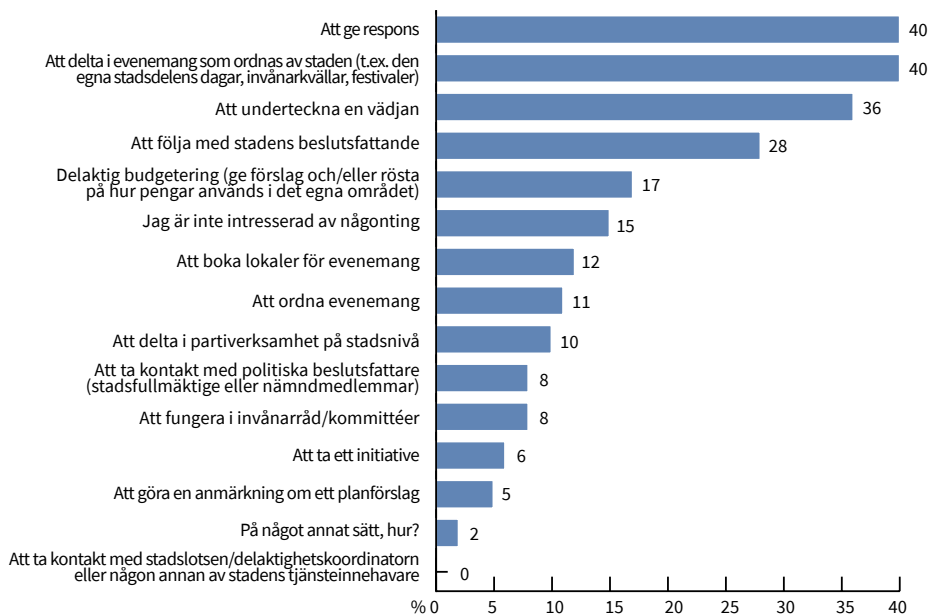
Figur 15. Vad tycker du om följande påståenden beträffande påverkansarbete och deltagande?

studerandeorganisationernas verksamhet kan påverka frågor som gäller den egna högskolan, och över hälften är intresserade av att påverka utvecklingen av den egna högskolans tjänster och undervisning. Dessutom upplever över hälften av respondenterna att studerandesamfundets verksamhet är öppen och lätt att närma sig.

När det gäller påverkan på stadsnivå är de populäraste möjligheterna att delta i stadens beslutsfattande att ge respons, underteckna vädjanden och följa stadens beslutsfattande, där deltagandets individuella karaktär framhävs. Den populäraste möjligheten att delta samhälleligt är att delta i evenemang som ordnas av staden. På stadsnivå är de mest intressanta sätten

att delta och påverka alltså kortvariga, lätta sätt med låg tröskel som man inte behöver förbinda sig till.

De största hindren för deltagande på stadsnivå är tidsbrist, brist på information om påverkans- och deltagandemöjligheterna, bristen på meningsfulla sätt att påverka och att deltagandet kräver för mycket engagemang. Respondenterna kan eventuellt delta i påverkan i städerna om informationen är bättre tillgänglig, fast å andra sidan kan det också finnas information om möjligheterna, men informationen läses eller följs inte aktivt. När det gäller tillgången till information framhävs alltså betydelsen av egen aktivitet när det gäller möjligheterna att delta och påverka.

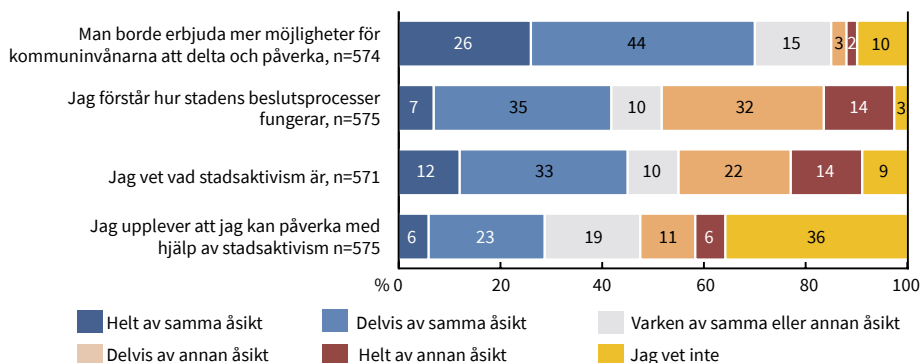
Figur 16. Vilka slags möjligheter att delta i stadens beslutsfattande är du/skulle du vara intresserad av? Välj de 1–3 alternativ som intresserar dig mest. [Svarsalternativ: 0=Nej, 1=Ja]. (%) Procenttalen anger andelen [Ja=1] respondenter av det totala antalet respondenter för frågan. n=573

Stadens beslutsprocesser är klara endast för hälften av respondenterna. Stadsaktivismen och dess påverkansmetoder är också tydliga för en del men inte

för andra: ungefär hälften verkar veta vad stadsaktivism innebär. Ungefär var tredje av dem som svarade ansåg att de skulle kunna påverka genom stadsaktivism.

Figur 17. Vad hindrar dig från att påverka sådant som du tycker är viktigt i stadens beslutsfattande? Välj de 3 lämpligaste alternativen.
[Svarsalternativ: 0=Nej, 1=Ja]. (%) Procenttalen anger andelen [Ja=1] respondenter av det totala antalet respondenter för frågan. n=571

Figur 18. Vad tycker du om följande påståenden beträffande påverkansarbete och deltagande?

SJÄLVSTÄNDIGA STUDIER

Som en del av undersökningen Studerandens stad genomfördes workshoppar där man undersökte miljöer och arbetssätt för självständiga studier. Vid workshopparna diskuterades erfarenheter av självständiga studier; i hurdana miljöer högstudenter studerar och hur deras studiedagar är strukturerade. Vid workshopparna berättade studeranden om trevliga och mindre trevliga studiemiljöer.

”*I den här [workshopen] framgår tydligt att det finns fem personer och fem olika studerande. Studerande är ingen homogen grupp och samma medeltal kan dölja stora variationer.*

Akseli

Vid workshopparna framkom det att de studerande är en mångfasetterad grupp – det finns inte ett visst studieutrymme eller sätt att studera som lämpar sig för alla.

”*Den typiska studiedagen är ganska självständig...” ”... och tyngdpunkten ligger till stor del på att vara ensam.*

Liisa

Workshopparna visade att mängden självständiga studier är stor och att erfarenheterna av självständiga studier är positiva. Självständiga studier innebär för många självstudier, vilket anses naturligt, men man njuter också av grupparbete och gemensamma pauser.

”*Det kanske viktigaste i studierna är att komma in i rätt sinnestillstånd.*

Minni

Det genomgående temat för workshopparna var koncentration. För de studerande var det viktigt att skapa ett sådant sinnestillstånd och en sådan miljö som främjar koncentrationen i arbetet. Vid sidan av koncentrationen påverkade strävan efter effektivitet planeringen av studiedagarna: det var viktigt att studiedagen byggdes upp så att den var effektiv, t.ex. genom utnyttjande av närliggande tjänster och så snabba förflyttningar som möjligt. Studierna är planmässiga: många studerande identifierade lämpliga arbetslokaler och arbetssätt och planerade dagarna enligt det.

”*Det är dåligt om miljön ger ursäkter för att inte studera.*

Akseli

De studerande har olika preferenser och behov när det gäller studiemiljön: ett och samma utrymme lämpar sig inte för alla. De vanligaste studielokalerna är bibliotek, campuslokaler, kaféer och hemmet. Traditionella studielokaler är fortfarande populära. De studerande identifierade för sig lämpliga studiemiljöer som varierade t.ex. i fråga om utrustning, ljudvärld, ljus, läge och öppettider. Det är värt att notera att det inte finns en prototyp av studerande enligt vilken studiemiljöerna kan planeras.

”

Där [hemma] är det svårt att koncentrera sig på att arbeta. Då måste man göra allt annat, dammsuga gardinerna eller göra något annat obegripligt.

Lauri

Det var intressant att temat öppna lokaler lyftes fram vid tre av fyra workshoppar: deltagarna hade starka åsikter om vilka som är välkomna till studielokalerna. Deltagarna ansåg det vara viktigt att det finns studielokaler som är klart öppna endast för högskolestuderande.

”

[Korta öppettider] är ovanligt, eftersom studerandenas profil kommer att förändras. – Det krävs olika utrymmen, olika tider, mer flexibilitet för det. Så det finns kanske inga dagstuderande i framtiden längre.

Ville

De studerande önskade mer generösa öppettider och bättre tillgänglighet till studielokaler. Det är möjligt att placera fler studielokaler i närheten av bostadsområden med många studentbostäder. Studielokalerna skulle konkret kunna göras mer anpassningsbara så att var och en skulle kunna skraddarsy en för sig lämplig studiemiljö från skrivbord till belysning och ljudlandskap.

SYSSELSÄTTNING AV INTERNATIONELLA STUDERANDE

Som en del av undersökningen ordnades workshoppar där man granskade internationella studerandes erfarenheter av Finland, studier, sysselsättning och överlag av livet. Med internationella studerande avses här högskolestuderande som kommer från länder utanför Finland för att antingen avlägga examen eller delta i studentutbyte. I rapporten behandlas framför allt hindren och möjligheterna för sysselsättning samt Finlands dragningskraft ur högskolestuderandenas synvinkel.

”*It’s six years already and I’m doing absolutely irrelevant things.*

Neysa

Analysen av materialet visade att sysselsättningssvårigheter är den största enskilda oron som får internationella studerande att överväga att lämna Finland. Problemen med kunskaper i finska hindrar sysselsättningen på många arbetsplatser. Det finländska arbetslivet bör som helhet kritiskt granska sina språkkrav och utveckla metoder för att sysselsätta personer även på engelska.

”*I also speak Finnish intermediate level and I go to the YKI test in August. But usually my [job] applications are rejected by the companies with the excuse that I’m not fluent in Finnish and they would like me to be fluent. They don’t even give me a chance to have an interview so I can prove my language skills.*

Irene

”*[E]ven multinational companies – –, they’re working around the globe but for some reason the language that they speak in the offices here is Finnish, whereas in the other countries that same company would be speaking English even if it was a non-Englishspeaking country.*

Nina

Utifrån resultaten ser det ut som om det inte alltid finns tillräckligt med stöd, verktyg och möjligheter för internationella studerande att få arbete efter utexamineringen. Högskolorna måste rikta resurser till karriärvägledning för internationella studerande och se till att den räcker till. När det gäller högskolepraktik bör läroanstalterna ta ett större ansvar för att engagera företrädare för arbetslivet i att erbjuda praktikplatser för studerande.

”*[When] they are saying that it's an international programme, then, please provide some kind of at least internship.*

Beatrice

Utbildningen, forskningen och Finland i sig som en plats att leva och bo på är attraktiva ur de internationella studerandenas synvinkel, men de knappa möjligheterna i arbetslivet motverkar deras attraktionskraft. De studerande uppskattar till exempel den finländska arbetskulturen, som betraktas som mänsklig och jämlik.

”*The big difference working here that I can see working back in [home country] would be that here the employers seem to care more, the employers seem to care more about their employees. In [home country] it's very like, cutthroat industry, and so, if you're not performing, then you're out the door.*

Sandra

På arbetsmarknaden bör man bättre än för närvarande identifiera de internationella studerandenas kompetens, språkkunskaper och arbetserfarenhet och se deras kulturella och mänskliga kapital som en förutsättning för ett framgångsrikt arbete.

”*I think that from my own experience that Finland wants a Finnish working history. Then they start, looking at you. But you haven't worked in Finland or been around and got those letters of, certificates, work certificates, then there's nothing for them to look at.*

Luisa

